

אגאטה טושינסקה

מפולנית: יעקב בָּסֶר

מכתב לגריגורי קנוביץ'

אֲדוֹנַי כּוֹתֵב שֶׁהַזְכָּרוֹנוֹת
לֹא הָיוּ מוֹצְאִים מְקוֹם בְּכַמָּה
אֲלֵפֵי פָּדִים שֶׁקָּדַר
מְנַדֵּל שְׁנַרְץ. הַקָּדַר
וְתַלְמִיד חָכֵם בְּנֻכְבֵי הַתַּלְמוּד

לִי אֵין זְכָרוֹנוֹת
אֲנִי לוֹמְדָת בְּכַתֵּי הַקְּבָרוֹת
אֶת הָאֲלֶף-בֵּית שֶׁל הָאָבֶן

יְהוּדִים רְאִיתִי בְּמוֹזֵיאוֹן
בְּתַעְרוּכָה
אֶכְלוּ בָּצֵל
בְּאֵלוּ מַעוֹלָם לֹא הָיוּ
אֲמֹרִים לְדַעַת טַעַם הָאֶפֶר

הַהֲמֵלָה הִיָּתָה רַבָּה
כְּמוֹ בְּשָׂמִים
כְּיוֹם שׁוֹק
סְחָרוֹ בְּחִלּוּמֹת
וּבְאֵזֶן דְּגַמְלוֹחַ
הַסְּבָתָא שֶׁל דְּנִיָּאל דְּבָרָה עִם אֱלֹהִים
בְּדָבָר אִישׁ אֶל רַע וְתִיק
מִישֶׁהוּ הַפֶּךָ צָפוֹר
בְּדִי לְהַצִּיל אֶת הַכְּנָפִים

בְּצַעוֹ תִּלְהֶן וּגְזָרוּ מִכְּנָסִים
מְרֻטוֹ נּוֹצוֹת וְשַׁעְרוֹת הָרֹאשׁ
עֶסְקוּ בְּתַקוּן נְעִלִים וּבְתַקוּן עוֹלָם

תַּחַת אוֹתָהּ שָׁמַשׁ
טְלָאֵי צָהָב עַל בֶּד מִתְפָּר

אֲדוֹנַי כּוֹתֵב: מִנֶּת הוּא חַג
הַקֶּץ לְעַמֵּל
הַמְּנוֹת הוּא שְׁבַת שְׁאֵין לָהּ
זָז

אֶל תִּבְכּוּנוּ, אוֹמְרִים
אֶל תִּבְכּוּ לְתוֹךְ הַחַג
זֶה אֶסוּר
עַל פִּי הַהֲלָכָה

בידי מספר הכותב רוסית בשם בוריס וקסלר. אבל דמות זו, שהיה בה חן (ולא זכותה של המחברת), נעלמה לאחר מותה – בעמודים הראשונים של הספר. חבר הכנסת מְרוֹז, כּעַל הַבִּיּוֹגֵר-פִּיה הַזֶּה לֹזוֹ שֶׁל אֶסְנֵת (הֵנִי רִצְחָת), אֵף הוּא "הַבְּטִיחַ" הַבֵּט-חֹת, אֵלֶּא שֶׁהַמַּחְבֵּרֵת, בְּקוֹצֵר יָדָה, לֹא יִדְעָה לְהַגְשִׁימָן. לִכֵּן סִילְקָה אוֹתוֹ מִהַזִּירָה, אַחֲרֵי-כֵן "סִידְרָה" לוֹ הַתְּקַף-לֵב, וּבְסוּפֵר-שֶׁל-דְּבַר הַשְּׂתִיקָה אוֹתוֹ לְחַלוּטִין.

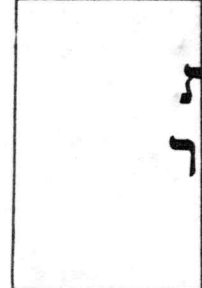
יתר הדמויות – עדיין לא השוטרים – מסתובבות ומדברות בנאליה שבכנאליה, כמטבעות-לשון חברות שאין להשתמש בהן אף בסלון פסאודו-אינטלקטואלי משועמם.

ובאשר לכוחותינו הבטחוניים – הם כנראה מורכבים מבר-רים. ראה את מחלופ המסוכב את טבעת הזהב שעל זרתו כשצריך או לא צריך. והכוס – נהרי – שאינו אומר אף משפט אחד משמעותי ורק מצית סיגר שאת אפרו הוא מנער לאורך כל הספר. וכדי שיהיה למחברת תירוץ להחזקת דמותו לאורך העמודים, הוא תוקע את עיניו ללא הפסקה כמפטפט התורן.

ואילו שורר הזכור לטוב מן הספר הראשון, טרם גמר, כנראה, את הבירה שנמוגה לו אז בשוק מחנה-יהודה, והוא עדיין חוזר על אותם משפטים שאמר בשני הספרים הקודמים, מבלי לשנות אף את נימתם. ובאשר לאוחיון, שעלה, כאמור, לדרגת סגן-ניצב, לא נוסף לדרגתו או לתולדות חייו, אף לא קו אחד, להוציא את דרגתו, ואילו הרמזים לנטיית לבו אחרי אביגיל, הם כל-כך עיפיים, כל-כך סחוטניים.

ההפתעה היחידה, שאף היא לא נוצלה כראוי, היא אביגיל, שעברה מקנה לה רוכב נוסף שיכול היה להיות מעניין יותר לו פתח כראוי. כאשר לקיבוצניקים – דבורקה וזאב הכהן, מויש וזיוזיו, הם כל-כך לא ריאליים, כל-כך קרטוניים, שחבל להשיחית מלים עליהם.

ובאשר למתח – הוא פשוט איננו. וכל-כך למה? – כי לאף אחד לא אכפת למעשה אם אסנת הורעלה או התאבדה, משום שאסנת ממילא לא הייתה בכחינת קיימת. היה בספר רק

האופיר טועה. זה מספר כיס. יספריה הקודמים הצטיינו במקוריות במסגרת הז'אנר לא בשנינות הל-א במהלך מעניין ת העלילות. אם הראשון היה נעים ידת-מה, להיתקל מיכאל אוחיון שהיה אלא שבמרצת רפל האיש ועמם גם להיות שהשמיך. עלה בדרגה והפך

הקודמים של גור ל-פנים, כמועתקים העלילות, מ"בל-הרווחים בספרויות קר בספרות האמ-אנגלים מתוחכמים יזאת הייתה בהם מת. הספר הנוכחי, אינו ראוי לדפוס. זור גם כרומן-כיס, הוא פשוט מש-מזים השונים לכיוון גולטים כל-כך, למן ראשונים שלאחר בי-עד שצריך אמביציה וד על-מנת לעמוד שנתנה לעורך – הספר.

גניין – תמונת הפ-כזה עומד שרולקה, ידות מסיפור שראה בעיתון זה, הכתוב

ה ג ו ר

ה ג ו ר

ביקורת ספרים

שירה

כתיבה גור: לינה
משפחתית, רצח
בקיבוץ; מקסוול
מקמילן; כתר;
1991;

אגאטה טושינסקה
משוררת ועיתונאית
פולניה, העוסקת
ביצירתה בתרומתה של
התרבות היהודית
לחברות פולין.